

Statenmededeling

Onderwerp

Bussen in Brabant, Trendmonitor OV 2012-2016

Datum

3 juli 2017

Documentnummer

GS: 4202031

PS: 4208343

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het rapport "Bussen in Brabant. Trends in het regionaal openbaar vervoer 2012-2016".

Aanleiding

In 2013 hebben wij uw Staten voor de eerste keer via de Trendmonitor OV geïnformeerd over de trends en ontwikkelingen binnen het Brabants regionaal openbaar busvervoer. Het gaat daarbij om cijfers over reizigersaantallen, klantwaardering en betrouwbaarheid. Deze trendmonitor is gebaseerd op de indicatoren van de doelen van de [Visie OV](#). De cijfers in het trendrapport kunnen helpen om te bepalen of deze doelstellingen van de Visie OV worden gerealiseerd.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn op basis van de Wet Personenvervoer 2000 het bevoegde orgaan tot aanbesteding van het regionaal openbaar busvervoer. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Visie OV, die in 2012 door uw Staten is vastgesteld. Wij informeren uw Staten vanuit onze uitvoerende rol over de trends en ontwikkelingen in het OV, en uw Staten kunnen hiervan kennisnemen vanuit de controlerende rol.

Kernboodschap

- In vergelijking met 2015 heeft het Brabants openbaar busvervoer zich in 2016 positief ontwikkeld op veel van de doelen van de Visie OV.*
 - Het busgebruik nam toe met 3,6% en er werden ook 4% meer reizigerskilometers afgelegd.

- Het aantal reizigers dat via de Hoogwaardig OV- en doorstroommassen reisde is in 2016 toegenomen, en in West-Brabant groeide ook het aandeel in de totale reizigersstroom.
- In 2016 is de nieuwe huisstijl Bravo ingevoerd.
- We scoren goed op milieuvriendelijkheid van het OV wagenpark: het aandeel met milieuklasse EEV en hoger is in West- en Oost-Brabant een stuk hoger dan voor Nederland totaal.
- Onze bussen zijn voor alle reizigers toegankelijk en de bushaltes zijn dat in toenemende mate; 51% is speciaal toegankelijk gemaakt en ruim 70% van de reizigers wordt hiermee bediend.
- De overheidssubsidie is efficiënter ingezet (minder subsidie per reizigerskilometer en hogere kostendekkingsgraad) en de buscapaciteit werd beter benut.
- De reiziger heeft veel waardering voor het OV chipkaartsysteem: alle Brabantse concessies scoren hierop beter dan het Nederlands gemiddelde.
- Er was in 2016 vooral in Oost-Brabant minder rituitval en er werden minder klachten ingediend in zowel Oost- als West-Brabant.

Datum

3 juli 2017

Documentnummer

GS: 4202031

PS: 4208343

In Zuidoost Brabant is de rituitval juist iets gestegen in 2016 en het aantal klachten nam flink toe vergeleken met 2015. De extra rituitval heeft waarschijnlijk te maken met extra rituitval door kinderziektes bij de introductie van 43 elektrische bussen in Eindhoven en het hoge aantal klachten is waarschijnlijk het gevolg van de overgang naar een nieuwe concessie en dienstregeling op 11 december 2016.

Het accent ligt hierbij op de ontwikkeling sinds 2015. In de bijgevoegde webposter zijn de belangrijkste OV-trends samengevat, maar dan met het accent op de ontwikkeling sinds 2012

2. Er trad niet op alle fronten groei op: het aantal reizigers per regiotaxi en buurtbus nam af

Regiotaxi.

Het aantal Wmo-geïndiceerde reizigers met de regiotaxi in West-Brabant, Midden-Brabant, 's-Hertogenbosch en Noordoost-Brabant samen, is tussen 2015 en 2016 afgenomen met 22%. De daling is al enkele jaren aan de gang en deze wordt versterkt door de kanteling in het Wmo-beleid, waarbij de gemeenten nu op meer individuele basis de Wmo-indicatie vaststellen. Daardoor mogen er minder mensen van de regiotaxi gebruik maken.

De afname van het aantal vrije reizigers (niet-WMO geïndiceerd) tussen 2015 en 2016 was over de vier deeltaxi-gebieden nog iets hoger (-27%). Ook deze afname is al enkele jaren aan de gang. Daarbij is in 2016 het bindend OV-advies ingevoerd. OV-reizigers die dezelfde verplaatsing ook met het reguliere OV kunnen maken, betalen nu een hoger tarief voor de regiotaxi als ze het advies niet opvolgen.

Dit is wenselijk vanuit ons provinciale beleid, dat mikt op minder mensen in de regiotaxi en meer met het reguliere OV, onder andere via het bindend OV advies en het beleid van de gemeenten met de kanteling van het Wmo beleid.

Datum

3 juli 2017

Documentnummer

GS: 4202031

PS: 4208343

Buurtbus.

Over de hele linie bekeken blijkt dat het aantal reizigers met de buurtbus is afgenomen ten opzichte van 2015. Dat valt te verklaren uit de keuze om op een aantal lijnen minder te rijden met de buurtbus, en sommige buurtbuslijnen samen te voegen. Daartegenover staat dat bijvoorbeeld in Oosterhout een stop is ingebouwd voor een Volanslijn: reizigers kunnen hier gebruik gaan maken van het reguliere OV (met een veel hogere frequentie).

3. Het aantal ernstige incidenten op het gebied van sociale veiligheid in het OV is toegenomen.

In 2016 zien we in alle drie de concessies een forse toename van het aantal ernstige incidenten. In Zuidoost-Brabant ging het vooral om een toename van het vandalisme. Zowel in West- als in Oost-Brabant was sprake van bijna een verdrievoudiging van het aantal ongewapende overvallen ten opzichte van 2015. In het voorjaar van 2016 vonden meerdere overvallen op buschauffeurs plaats in Tilburg, 's-Hertogenbosch en Breda.

Navraag leert dat er ook landelijk sprake lijkt van een stijging van het aantal A incidenten. De exacte omvang is voor 2016 nog niet bekend. De provincie Noord-Brabant zit wat deze stijging betreft eerder aan de bovenkant dan aan de onderkant.

Consequenties

1. Wij sturen in 2017 via contractbeheer en in de ontwikkelteams op verdere verbetering van de geboden vervoerskwaliteit.

Daarbij ligt de focus op inzet van voldoende capaciteit, punctueel rijden en lage rituitval, correcte en volledige reisinformatie en goede aansluiting op knooppunten voor overstappers.

Via de ontwikkelteams zetten wij ook in 2017 in op verdere optimalisering van het vervoersaanbod, afgestemd op de vervoersvraag en samen met betrokken partijen onderzoeken we de mogelijkheden voor pilots vanuit het programma vernieuwing OV. Dit vertalen wij in de jaarlijkse exploitatieplannen die de basis vormen voor de dienstregeling in de drie afzonderlijke concessies.

Wij nemen in komende jaren verdere stappen richting zero emission busvervoer. Wij starten een onderzoek samen met de betrokken gemeenten en Arriva naar de mogelijkheden om de vloot in West- en Oost-Brabant te verduurzamen. In Zuidoost-Brabant volgen wij het afgesproken transitiepad naar near-zero emission, te bereiken in 2024.

2. Wij stellen extra middelen beschikbaar voor verbetering van sociale veiligheid in de bus.

Naar aanleiding van de stijging van het aantal A-incidenten is op 25 oktober een Integraal actieprogramma vastgesteld waarbij ook de provincie Noord-Brabant partij. Doel van deze zogenaamde "Hight Impact Crime-aanpak" is het aantal A-incidenten te verminderen. Als onderdeel hiervan is het aantal toezichthouders uitgebreid en de samenwerking met de politie versterkt. Voor dit extra maatregelenpakket in 2016 is door de provincie een aanvullende subsidie verstrekt van ruim €370.000,-.

Daarnaast is Arriva gestart met de invoering van cashless betalen. Zo werd in oktober 2016 op het stadsvervoer in Tilburg 'pinnen op de bus' na 19:00 uur geïntroduceerd, en in 2017 volgden Breda en Den Bosch. We zetten nu extra vaart achter de nieuwe betaalmogelijkheden op de bussen (cashless reizen) zodat er minder of helemaal geen geld op de bussen aanwezig is. In de verwachting dat daarmee het aantal incidenten weer daalt. Wij informeren uw staten hierover via de aparte statenmededeling: "invoering cash-loos betalen in Brabantse OV-concessies (C22099423/4199307).

In 2017 gaan wij met alle betrokken partners evalueren of de juiste maatregelen zijn ingezet en of hier innovaties mogelijk zijn.

Datum

3 juli 2017

Documentnummer

GS: 4202031

PS: 4208343

Europese en internationale zaken

Geen.

Communicatie

Informatie over de Trendmonitor is te vinden op de provinciale website. Verder wordt er extern gecommuniceerd richting decentrale overheden en overige stakeholders op het gebied van OV en mobiliteit.

Vervolg

Ook in 2018 worden uw Staten via de Trendmonitor geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen het regionaal Brabants openbaar busvervoer.

Bijlagen

1. Infographic: overzicht van de belangrijkste trends over de periode 2012-2016.
2. Bussen in Brabant. Trends in het regionaal openbaar vervoer 2012-2016.

Datum

3 juli 2017

Documentnummer

GS: 4202031

PS: 4208343

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer H.W.J. Swaans, (073) 681 23 21,
hswaans@brabant.nl, cluster Mobiliteit en Infra van eenheid Directeur Strategie
en Beleid.

Opdrachtnemer: mevrouw E. Vergroesen, (073) 680 86 21,
evergroesen@brabant.nl, afdeling Openbaar Vervoer van cluster Mobiliteit en
Infra.